

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757
E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Data 09.09.2021 Nr. 080

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

În conformitate cu anunțul privind consultarea proiectului Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 în domeniile muncii și protecției sociale, Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități (AOPD) în calitate de Platformă activă în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități (58 organizații) a examinat acțiunile propuse și comunică următoarele:

Domeniul Piața muncii:

La litera B. Obiective pe termen scurt, Proiecte de documente de politici publice, propunem completarea Obiectivul 1. Promovarea programelor flexibile de muncă în interesul salariaților cu copii, astfel ca părinții să poată face față sarcinilor de serviciu și responsabilităților de familie, cu acțiunea 1.5. *Ajustarea legislației muncii la prevederile Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CDPD).*

La Obiectivul 2. Eficientizarea proceselor de facilitare a angajării în câmpul muncii a șomerilor, a tinerilor, persoanelor cu dizabilități, *propunem completarea acțiunii 2.1. cu următorul conținut: Modernizarea și consolidarea capacităților instituționale a oficiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, cu asigurarea condițiilor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități.*

La Obiectivul 2., acțiunea 2.3 propunem expunerea textului în următorul conținut: *Suplinirea statului de personal a oficiilor teritoriale de ocupare a forței de muncă, inclusiv cu angajarea unității de specialist în lucrul cu persoanele cu dizabilități.*

Totodată propunem la secțiunea *Proiecte de acte normative*, completarea cu următoarele acțiuni:

- Elaborarea mecanismului de funcționare a art. 34 din Legea nr. 60 / 2012 cu privire la respectarea cotei de 5% în angajarea persoanelor cu dizabilități;*
- Completarea Regulamentului privind învățământul dual și îmbunătățirea standardelor ocupaționale pentru diversificarea ofertei educaționale pentru persoanele cu dizabilități, care să răspundă cererii pieței muncii.*
- Organizarea campaniilor de informare privind măsurile de stimulare a angajării în muncă a persoanelor cu dizabilități în conformitate cu legislația națională pentru diminuarea reticenței angajatorilor.*

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757
E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Domeniul Protecție socială:

Includerea la litera A. OBIECTIVE IMEDIATE, Proiect de acte normative, Obiectivul 2. Ratificarea Protocolului Opțional la Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, a următoarelor acțiuni suplimentare:

-Ajustarea legislației speciale cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități la prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități;

Constituirea Consiliului guvernamental pentru drepturile persoanelor cu dizabilități;

-Desemnarea Mecanismului Independent de Monitorizare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și a punctelor focale în cadrul autorităților publice în conformitate cu prevederile Legii nr. 166-XVIII din 09.07.2010 art.33.

- Elaborarea și aprobarea proiectului de modificare a Legii 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

Prin ratificarea de către Republica Moldova a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CRPD) ¹ guvernul și-a asumat obligația de "Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la mijloace, dispozitive de mobilitate, tehnologii de asistare și forme active de asistență și de intermediere de calitate, inclusiv prin punerea acestora la dispoziția lor, la un cost accesibil" (art. 20)

Observațiile finale referitoare la raportul inițial al Republicii Moldova ale Comitetului ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități din 12.04.2017, a notat:

Mobilitate personală (art. 20)

38. Comitetul este preocupat de lipsa de disponibilitate și sprijin pentru achiziționarea de ajutoare, dispozitive și adaptări de mobilitate calitative, inclusiv permise de conducere și echipamente de vehicule pentru persoanele cu dizabilități. El este, de asemenea, preocupat de faptul că persoanele cu deficiențe de vedere sunt excluse din programele care oferă echipamente de asistență.

39. Comitetul recomandă ca statul parte să instituie un mecanism de facilitare a accesului persoanelor cu dizabilități la ajutoare de calitate pentru mobilitate, echipamente de asistență, dispozitive și tehnologii la un cost accesibil pentru toate persoanele cu dizabilități, în consultare cu organizațiile persoanelor cu dizabilități. Acesta recomandă, de asemenea, formarea și consolidarea periodică a capacităților pentru personalul care lucrează la mobilitatea personală.

Până în prezent această recomandare a Comitetului nu a fost îndeplinită de către Guvernul Republicii Moldova.

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117839&lang=ro

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

În acest context, propunem la litera B. OBIECTIVE PE TERMEN SCURT, Proiecte de acte normative, propunem completarea obiectivului 1, cu următorul conținut: *Asigurarea cu dispozitive și tehnologii asistive, de comunicare necesare persoanelor cu dizabilități de vedere, auz și locomotorii.*

Includerea la Obiectivul 1, acțiuni adiționale:

- Dezvoltarea cadrului normativ privind asigurarea cu echipament asistiv de vedere și tehnologii de comunicare pentru persoane cu dizabilități de vedere și asociate. Ajustarea cadrului legal privind achiziționarea echipamentului asistiv de vedere și tehnologii de comunicare cu includerea facilităților fiscale și vamale de import. Subliniem necesitatea dezvoltării cadrului reglator și a unui sistem de servicii bine structurat, calitativ și accesibil persoanelor cu dizabilități de vedere, decât completarea cadrului reglator a serviciilor de asigurare cu echipament asistiv pentru persoane cu dizabilități locomotorii, care nu asigură tot spectrul de servicii de furnizarea a echipamentelor în funcție de necesitățile persoanelor, precum nu oferă toată gama de servicii de mentenanță și reparare a echipamentului care este în utilizare.
- Constituirea grupului de lucru pentru analiza și dezvoltarea cadrului legal și reglator de asigurare a persoanelor cu dizabilități de vedere cu echipament și tehnologii asistive precum și dezvoltarea serviciilor în acest domeniu, cu includerea reprezentanților societății civile în grupul de lucru.

Completarea Obiectivului 3 Evaluarea modalității de determinare a dizabilității și capacității de muncă, în special al gradului de dizabilitate, modalitatea și procedurile de examinare, cu o acțiune suplimentară 3.2 cu următorul conținut: *Perfecționarea mecanismelor și procedurilor de colectare, prelucrare a datelor/rapoartelor statistice elaborate de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă cu privire la numărul persoanelor cu dizabilități, inclusiv dezagregate pe sexe, vârste, grade de dizabilitate, mediu de trai etc.*

Ajustarea textului la acțiunea 5.1 a Obiectivului 5. Elaborarea și promovarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, în următorul conținut: *Operarea modificărilor la Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind includerea perioadei 1999-2017 în stagiul de cotizare la calcularea pensiei părinților persoanelor cu dizabilitate severă, astfel ca începând cu intrarea modificărilor actuale părinții persoanelor cu dizabilități severe să primească pensie recalculată. Discuțiile anterioare cu autoritățile pentru operarea modificărilor solicitate de AOPD, grupuri de părinți creau confuzia că se cere achitarea retroactivă a diferențelor de pensii.*

Includerea prevederilor pentru recalcularea pensiilor persoanelor cu dizabilități care nu au tins stagiul de pensionare. Legea este funcțională pentru persoane care s-au pensionat conform vârstei, dar pentru persoane cu dizabilități care beneficiază de pensia de dizabilitate, nu au dreptul pentru recalcul în pofida faptului că continuă să muncească.

Totodată propunem la secțiunea *Proiecte de acte normative*, completarea cu următoarele acțiuni:

Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

-Modificarea prevederilor Hotărârii Guvernului Nr. 474 din 20-04-2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinație specială, pentru excluderea prevederilor discriminatorii privind posibilitatea importului transportului de către persoane cu dizabilități de vedere.

-Revizuirea cadrului reglator cu privire funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate (HG 314/2012).

-Elaborarea Regulamentelor de evaluare multidisciplinară a abilităților și nevoilor individuale a persoanelor cu dizabilități.

Platforma AOPD își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Cu respect,

Galina Climov

Director executiv AOPD